



## PROOEMIUM.

**I**nnumera ferè sapientissimorum, Hermetis Philosophorum Patris, ejusque Asecliarum & Adeptorum existant volumina, quæ amplam de Medicina Universali, ast nocturnâ caligine obsitam, paucissimôque stellarum lumine illustratam nobis ostendunt provinciam. Ipse supracitatus Hermes in tabulâ Smaragdina, quam in valle Ebron fœmina nomine Zara reperit, de illâ sic loquitur: Hæc est totius fortitudinis fortitudo fortis, quia vincet omnem rem subtilem, omniâque solida penetrabit; Geber Indorum

*Rex apud Libavium profitetur, se unam medicinam longâ inquisitione, labore maximo, experienciâ certâ invenisse, quâ durum mollescit, molle induratur, fugitivum figitur, fœdum illustratur splendore mirabili. Calid quoque Arabia Regem Cap. 14. de lapide Philosophorum scribentem lege: Hic est vita mortuorum, & eorum resurrectio, Medicina conservans corpus & purgans superfluitatem. Arnoldus de villa nova in rosario Cap. 31. de eodem lapide ita scribit: habet virtutem & vim supra omnes alias medicinas omnem sanandi infirmitatem. Piget plures (infiniti enim laboris esset omnes adducere) in exaratis à se voluminibus hac de materia mentis suæ sensa aperientes in medium afferre. Omitto proin Raymundum Lullium,*

*Joan-*



Joannem Aurelium Augurellum,  
Joannem de rupescissa, Eduardum  
Vogelium, Basilium Valentinum,  
Theophrastum paracelsum plurimos-  
que alios, qui omnes in praclarissi-  
mis suis, quæ posteritati reliquerunt,  
scriptis Medicinam Universalem  
dari, aut saltem possibilem esse, non  
obscuris testimoniis tradiderunt,  
eamque dignissimis encomiis pradi-  
caverunt.

Quæ certè testimonia dum à sa-  
pientissimis viris, sagacissimisque  
Naturæ indagatoribus, non inaniter,  
incassum, aut ad fallendos hominum  
animos esse prolata mihi persuadeo,  
magnum addere stimulum deberent  
singulis medicinæ ac veræ chymia  
cultoribus hanc eandem scrutandi.  
Et pro viribus in ejusdem confectio-  
nem meditandi.

Ego quantum tam ex diversorum authorum mente, quam ex habito cum in hac arte proficientibus discursu laboriosè collegi, & in problemate qualiquali Minervâ jam adumbrâvi, id nunc hoc in meo proposito, paulò lucidiùs, & in ordine mihi præfixo, sole Horizontem nostrum attingente perlustrabo, donec fortasse (optare & audere licet) sole in meridie existente Magnificum hoc Regis Palatium in Philosophorum metropoli lucidissimè, ac clarissimè tibi ostendere, ultrò mihi concedatur.

Hic tamen cum Daniele sennerto Lib. de consensu & dissensu Chymicorum cap. 18. de Medicina Universali in antecessum notandum venit illud, quod secundùm saniores Medicos, qui eam defendunt, non omnes omnino morbos partium organi-



*ganicarum in excessu vel defectu, in  
conformatione, in numero, situ &c.  
curare valeat. Et paulò infra de  
iisdem sanioribus Medicis asserit,  
quod eos morbos Universali Medi-  
cinâ curari posse statuunt, qui ab  
internis humorum vitiis oriuntur,  
seu ut ipsi loquuntur, qui ab in-  
ternâ radice pullulant atque or-  
tum habent. Atque ita Medicina  
Universalis ipsis nihil aliud est, quàm  
medicamentum polychrestum: Si-  
cut panaceæ nomen jam ab anti-  
quis, medicamentis quibusdam non  
quidem ad omnes, sed ad plures  
morbos utilibus inditum fuit. Huc  
úsque ille de sanioribus Medicis,  
quorum sententiæ, Ego in omni-  
bus subscribo. Nam certè Medicina  
Universalis prælongum digitum non  
minuet, os luxatum vel fractum  
suo in loco non reponet, aut gibbum*

in debitam figuram collocabit, & sic de plurimis partium organicarum morbis, quia ejusmodi morbi manualementem plerumque operationem requirunt, & nullo etiam specifico medicamento si solum sine manuali operatione adhibeatur, queunt depelli. Atque hæc vera sunt, si luxationem, fracturam aut similes morbos simpliciter accipiamus ut tales; nam quatenus per peccantium humorum ad similia affecta loca affluxum, dolores augeri, malum ingravescere aut pejus reddi potest, eatenus certè medelam à Medicina Universali afferi posse, nemo in dubium revocare ausit. Nam licet hanc in partium solidarum & organicarum affectionibus difficilius suam virtutem exerere concedatur, in partium tamen fluidarum morbis facilius suam ostendet potentiam,



tiam, cum hæ præ cæteris sint partes transeuntes, atque adeò citiùs Medicina nostra illas partes, puta, quos, cùnque humores, aut quidquid peregrini illis admixtum è corpore ejùsque solidis & organicis partibus profligabit. Faciliùs enim (loquor ab instantia) debiles, & è loco facile mobiles, si fortitudine præcellis, debellabis, & campo cedere compelles, quàm si cum firmo, robustoque homine fortiter, constantèrque tecum in palæstra manus conferente sit decertandum.

His antecedenter prælibatis, convenienter vulgari, & trito illi axiomati, qui benè dividit, benè docet, in præsentì definitio & divisio Medicinæ nostræ priùs disquirenda venit. Hæc itaque est subtilissima quædam materia, universaliter in toto corpore distributa, corpori, ejùs-

que partibus sanitatem conservans,  
Et removendò de se omnem cau-  
sam materialem, eam restituens.  
Et si dicere licet, est temperata so-  
lis, astrorumque virtus vivifica,  
vere Et astate copiosius in subjectas  
terrarum partes influens; hyeme  
verò Et autumnò in variis, diver-  
sisque plantarum, mineralium, Et  
animalium generibus, tanquam in  
provido promptuario ad continuan-  
dam hominis vitam asservata, ut,  
post debitas in machinâ nostrâ or-  
ganicâ fermentationes, alterationes-  
que factas, sui juris facta, deficien-  
tem quocunque modo in nobis spiri-  
tum seu Naturam morborum Me-  
dicatricem analogiâ, Et identitate  
suâ restituat.

Habitâ Medicinæ Universalis  
definitione, nunc in quas partes di-  
spescatur, est inquirendum, ubi ta-  
men



men in antecessum notari velim,  
has partes non esse veras partes ali-  
cujus totius physici, aut potestativi,  
aut integralis, ita ut Medicina Uni-  
versalis velut aliquod totum physi-  
cum aut potestativum, aut integrale  
in partes suas dispescatur; sed esse  
varias ejusdem pro diverso suo statu  
considerationes. Nam quatenus  
corporibus physicis adhuc immersa,  
in uno quidem abundantius, in al-  
tero verò parcius heterogeneis im-  
mixta particulis, in rerum natura  
datur, eatenus Naturalem vocare  
placuit. Quatenus verò heteroge-  
neis soluta particulis, solerti artifi-  
cis manu è corporibus extracta, in  
unum corpus homogeneum, & effi-  
caciùs, tanquam corpus pharmaceu-  
ticum coagmentatur, eatenus Artifi-  
cialem nominare, non incongruum  
duxit. Atque hinc duplex divisio  
dupli-

*duplicem scribendi ansam mihi præ-  
buit, unam quidem, ut argumentis  
evincam, talem in rerum natura  
dari; alteram, ut, experientiâ li-  
cèt deficiente, probabilibus tamen,  
innixus rationibus demonstrum,  
talem per artem extrahi posse  
purissimam.*



PARS